

Bilaga 8 Checklista vägledning och stöd vid efterlevandesamtal med närstående

Förberedelse

Läs journalanteckningar om den avlidnes sista tid och om dödsfallet samt fråga kollegor som var närvarande vid dödsfallet. Se till att du kan sitta ostört under samtalet. Samtalen bör planeras som ett arbetsmoment där tid för förberedelse och dokumentation ingår men också tid för reflektion och återhämtning. Var under samtalet lyhörd och ge den närstående möjlighet att berätta. En stunds tystnad under samtalet är inte farligt, ibland behöver den närstående hämta sig lite innan de kan fortsätta prata, du är ett viktigt stöd i den tystnaden.

Förslag på frågor att ställa

Alla frågor behöver inte ställas och ordningen kan ändras efter vad som känns bra.

Situationen nu

- Hur har du det? Hur mår du?
- Hur har tiden har varit efter (namnet på den som dött) dödsfall/ bortgång?

Begravningen, den anhöriges tankar och känslor kring begravningen

- Hur var begravningen? Hur upplevde du den?
- Har du någon att dela din sorg med? Någon att få stöd från? Berätta gärna!

Sjukdoms- och vårdtiden samt dödsfallet

- Vad har du för tankar kring vårdtiden?
- Hur blev (namnet på den avlidne) sista tid?
- Är det något som kunde ha gjorts annorlunda tycker du?
- Hur upplevde du bemötandet och personalens tillgänglighet på enheten?
- Fick du det stöd du behövde?
- Är det något speciellt som du funderat över kring dödsfallet?
- Har du frågor som du känner att du inte fått svar på?

Frågor som återför samtalet till den anhörige

- Men du själv då? Hur har du det och hur ser din vardag ut nu?
- Orkar du? Sover du? Äter du?
- Hur har du det med hälsan? Exempelvis vid sömnbrist, risk för depression, behov av sjukskrivning hänvisa till vårdcentral för råd och stöd eller hänvisa till biståndshandläggare vid behov av stödjande insatser.

Avslutning

Viktigt att avsluta samtalet med något vardagligt och neutralt samtalsämne för att ”knyta ihop” samtalet och få känslor och tankar under kontroll. Avsluta gärna med en välgångsönskan: ”**Tack för samtalet, hoppas det går väl för dig**”. Önskar närstående samtala med någon annan, exempelvis läkare eller kurator hänvisa då till vårdcentralen. Eller om lämpligt hänvisa till kontakt med kyrkan eller annat trossamfund. Eventuellt missnöje eller klagomål hanteras enligt rutin för klagomålshantering. Verksamheten ska ha tydlig rutin om hur frågor som inte kan besvaras vid efterlevande samtalet tas om hand.